

Lehdistötiedote Luxemburg, 1. heinäkuuta 2021

EU:n on kohdistettava raja- alueille myöntämänsä rahoitus paremmin

Euroopan alueellisen yhteistyön ohjelma (Interreg) on jo pitkään käytössä ollut EU:n koheesipolitiikan väline, jolla pyritään lisäämään raja-alueiden talouskasvua. Euroopan tilintarkastustuomioistuin toteaa kertomuksessaan, että Interregistä rahoitetuilla yhteistyöohjelmilla on selkeät strategiat, joiden avulla pyritään poistamaan tämänhetkisiä raja-alueiden ongelmia. Interreg-ohjelmien täytäntöönpanossa ja seurannassa on kuitenkin useita heikkouksia, joiden vuoksi ohjelmien kattamien vierekkäisten alueiden valmiuksia ei käytetä hyödyksi niin paljon kuin olisi mahdollista.

Raja-alueet pärjäävät usein taloudellisesti heikommin kuin saman jäsenvaltion muut alueet. EU on ottanut käyttöön ohjelmia, joilla pyritään kaventamaan EU:n alueiden varallisuus- ja kehityseroja. Yksi näistä ohjelmista on Interreg, jonka tavoitteena on auttaa raja-alueita hyödyntämään täysimääräisesti taloudellista potentiaaliaan. Samalla pyritään vahvistamaan eri maiden kansalaisten yhteenkuuluvuutta. Interregin määrärahat ohjelmakaudella 2014–2020 olivat kaikkiaan 10,1 miljardia euroa. Yli 6 miljardia euroa käytettiin sellaisten hankkeiden rahoittamiseen, joilla oli kytkentä sisärajoihin. Niinpä 53 yhteistyöohjelmasta rahoitettiin noin 24 000:ta hanketta. Ohjelmat kattoivat 59 prosenttia EU:n maa-alueesta ja 48 prosenttia sen väestöstä.

”Vaikka EU myöntää rahoitusta, jolla pyritään lisäämään nimenomaan raja-alueiden talouskasvua, kyseisten alueiden potentiaalia ei ole vielä saatu täysimääräisesti käyttöön”, sanoo kertomuksesta vastaava Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen Ladislav Balko. *”Me suositamme, että kun ohjelmakautta 2021–2027 pannaan täytäntöön, yhteistyöohjelmat kohdennetaan paremmin. Lisäksi kun päätetään, mitkä hankkeet saavat rahoitusta, paremmuusjärjestys olisi määritettävä hankkeiden ansioiden perusteella.”*

Suurin osa niistä yhteistyöohjelmista, joita tarkastajat tutkivat, oli analysoinut alueidensa tarpeita. Tarkastajat havaitsivat selvän yhteyden yhtäältä ehdotettujen tavoitteiden ja suunniteltujen

Lehdistötiedotteessa esitetään Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen keskeiset tiedot. Kertomus löytyy kokonaisuudessaan sivustolta eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

panosten ja toimien sekä toisaalta tavoiteltujen tulosten ja vaikutusten välillä. Yhteistyöohjelmilla ei kuitenkaan voida puuttua kaikkiin raja-alueiden ongelmiin, sillä ohjelmien määrärahat ovat rajallisia. Ohjelmaviranomaiset eivät myöskään aseta kyseisiä ongelmia tärkeysjärjestykseen niin, että voitaisiin keskittyä vierekkäisten alueiden kaikkein polttavimpiin pulmiin. Lisäksi säännöt on laadittu niin, että jotkin näistä ongelmista – esimerkiksi rajat ylittävän terveydenhuollon kysymykset – on ratkaistava jäsenvaltioiden kesken kansallisella tasolla.

Toinen ongelma, jonka tarkastajat havaitsivat, oli se, että ohjelmia, joita voidaan rahoittaa Interregistä, ei pidetä selkeästi erillään sellaisista ohjelmista, joita voidaan rahoittaa koheesiopoliittikan pääohjelmista, kuten Euroopan aluekehitysrahastosta. Tämä johtaa tilanteeseen, jossa samantyyppisiä toimia voidaan rahoittaa monista lähteistä. Tarkastajat havaitsivat lisäksi hankkeita, joiden rajat ylittävä luonne oli kyseenalainen, sillä vaadittu ”yhteistyö” kumppaneiden välillä rajoittui siihen, että ne esittivät yhteisen hankehakemuksen ja pyrkivät näin turvaamaan rahoituksen. Tarkastajien näkemyksen mukaan on erityisen tärkeää, että EU:n tointen lisäarvoa kasvatetaan, sillä Interregin määrärahoja pienennetään kaudella 2021–2027. Tarkastajat korostavat, että hankkeet tulee asettaa tärkeysjärjestykseen ansioiden perusteella. Näin varmistetaan, että vain parhaat rahoitusehdotukset hyväksytään. Lisäksi on vältettävä päällekkäistä rahoitusta esimerkiksi edellyttämällä yhteisrahoitettavilta hankkeilta täydentävyyttä.

Tarkastajat pitävät myönteisenä sitä, että hyvin harva rajat ylittävä hanke keskeytettiin tai peruutettiin covid-19-pandemian vuoksi. Tämä johtui pääasiassa siitä, että suuresta osasta Interregin hankkeista oli jo tehty sopimus. Kriisin vaikutus oli kuitenkin näkyvä, ja ohjelmaviranomaiset pyrkivät tukemaan niiden hankkeiden toteuttamista, joista oli tehty sopimus. Viranomaiset hyödynsivät myös EU:n tarjoamia jousto- ja yksinkertaistamistoimenpiteitä, joilla pyrittiin hillitsemään covid-19-pandemian seurauksia. Erityisesti käytettiin mahdollisuutta siirtää hankkeiden valmistumisen määräaika ja toimittaa keskeiset asiakirjat myöhemmin.

Erityiskertomus 14/2021 *Interreg-yhteistyö: Euroopan unionin raja-alueiden tarjoamia mahdollisuuksia ei vielä hyödynnetä täysimääräisesti* löytyy Euroopan tilintarkastustuomioistuimen sivustolta (eca.europa.eu).

Lehdistö – yhteydenotot

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen lehdistöpalvelu: press@eca.europa.eu

- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – matkapuhelin: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu – matkapuhelin: (+352) 691 551 502